

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/146/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817210120
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7817210120.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobkyne: T. U., narodená XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, XXX XX L., zastúpenej JUDr. Pavlom Kontrom, advokátom, so sídlom Čučmianska dlhá 21, 048 01 Rožňava, proti žalovanej Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, zastúpenej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, za účasti intervenientky B. H., narodená XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, XXX XX G., zastúpenej JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom, so sídlom Floriánska 16, 040 01 Košice, o zaplatenie 10.553,40 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej a intervenientky proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 16. marca 2022, sp. zn. 12C/62/2017

rozhodol:

Odvolacie konanie o odvolaní intervenientky **z a s t a v u j e**.

Z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 16. marca 2022, č.k. 12C/62/2017-500 okrem výroku II., ktorým súd konanie v časti sumy 5.148 € s príslušenstvom zastavil, a v zrušenom rozsahu vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12C/62/2017, vyhlásené na pojednávaní dňa 16. marca 2022, ktorým súd pripustil zmenu žalobného návrhu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 16. marca 2022 č.k. 12C/62/2017-500 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 5.405,40 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 10.553,40 € od 13.11.2017 do 14.05.2019 a zo sumy 5.405,40 € od 15.05.2019 do zaplatenia, a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), a konanie v časti zaplatenia sumy 5.148 € s príslušenstvom zastavil (výrok II.). Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 10.553,40 € s príslušenstvom z titulu bolestného.

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/138/2016 zo dňa 09.11.2016 bola odsúdená B. H. (intervenienta) na tom skutkovom základe, že dňa 12.12.2015 asi o 6.00 hod. ako vodička, po tom čo požila väčšie množstvo alkoholických nápojov, ktoré zvýšili hladinu alkoholu v krvi na nie menej ako 0,91 mg etanolu na liter vydychovaného vzduchu, ktorý zásadným spôsobom ovplyvnil jej schopnosť viesť motorové vozidlo, viedla osobné motorové vozidlo zn. Opel Tigra, evidenčného čísla G., po ceste I. triedy č. 16 v Tornali, časť Stárňa v smere do Rožňavy a na Rožňavskej ulici v križovatke s miestnymi komunikáciami ulicou Družby a Višňovou nekopírovala zakrivenie vozovky, v dôsledku čoho túto opustila, vošla do priekopy a následne čelne

s vozidlom narazila do betónového múrika priepustu v priekope, pričom pri dopravnej nehode utrpela spolujazdkyňa sediacca na prednom sedadle T. U. (žalobkyňa v tomto spore- poznámka odvolacieho súdu) zlomeninu nosových kostí, zlomeninu jarmovo-čelustného komplexu vpravo s prienikom vzduchu pod kožu tváre, otras mozgu ľahkého stupňa, pomliaždenie pľúc vľavo, pomliaždenie pečene, tržno-pomliaždenú ranu na ľavom lakti, trieštivú zlomeninu dolnej tretiny pravej lakťovej kosti, pomliaždenie ľavého lakťa, trieštivú zlomeninu hlavice a tela ľavej ramennej kosti s posunutím úlomkov a poškodením ľavého vretenného nervu, trieštivú zlomeninu tela ľavej stehnovej kosti a hlavice ľavej stehnovej kosti, zlomeninu hlavice pravej stehnovej kosti a zlomeninu základne 1. a 3. podpriehlavkovej kosti ľavej nohy s ich vyklbením, ktoré si vyžiadali liečenie a práceneschopnosť minimálne do 29.05.2016, t.j. nie menej ako 168 dní, pričom svojím konaním porušila ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. d/, § 137 ods. 1, ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v platnom znení, za čo ju Okresný súd v Revúcej rozsudkom sp. zn. 2T/138/2016 zo dňa 09.11.2016 odsúdil na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) mesiacov. Výkon trestu odňatia slobody jej podmiennečne odložil a určil skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov. Uložil odsúdenej aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 40 (štyridsať) mesiacov. Poškodenú - žalobkyňu T. U. s celým nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

4. Z výzvy na plnenie zo dňa 02.02.2017 súd zistil, že žalobkyňa vyzvala žalovanú na náhradu plnenia náhrady za bolesť vo výške 10.553,40 €. Z oznámenia o poistnom plnení zo dňa 15.05.2019 vzal za preukázané, že spoločnosť KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group zo dňa 14.05.2019 ukončila šetrenie poistnej udalosti na základe lekárskeho posudku MUDr. Harhovského zo dňa 12.12.2015 a priznala poškodenej - žalobkyni poistné plnenie vo výške 5.148 € po jeho krátení vo výške 50% z dôvodu spoluviny poškodenej a následne ho vyplatila žalobkyni.

5. Zo znaleckého posudku č. 21/2016 MUDr. Dušana Hrubalu vyplynulo bodové ohodnotenie bolestného žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody 615 bodov. K mechanizmu vzniku zranení žalobkyne pri dopravnej nehode znalec uviedol, že je dosť pravdepodobné, že poškodená v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. Jej zranenia dolných končatín, hlavy, hrudníka, brucha, horných a dolných končatín zodpovedajú mechanizmu zranení u nepripútaného spolujazdca.

6. Zo znaleckého posudku č. 79/2019 znaleckej organizácie MED-PRO-ORTO zo dňa 22.08.2019 vzal za preukázané, že bodové hodnotenie bolestného u žalobkyni bolo určené na 1060 bodov. K možnému vplyvu nezapnutého bezpečnostného pásu na charakter a rozsah utrpených zranení žalobkyne znalec uviedol, že je pravdepodobné, že aj pri zapnutom bezpečnostnom páse by žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela podobne ťažké zranenie. Teda fakt, či poškodená v momente dopravnej nehody mala alebo nemala zapnutý bezpečnostný pás je druhoradý, kľúčovým faktorom pre vznik ťažkých zranení je vysoká energia nárazu malého motorového vozidla do pevnej prekážky.

7. Zo znaleckého posudku č. 3/2021 MUDr. Martina Foľvarkého zo dňa 04.10.2021 a jeho doplnenia zo dňa 15.03.2022 vyplýva bodové hodnotenie bolestného žalobkyne na celkový počet 900 bodov. Odlišné bodové ohodnotenie bolestného v znaleckom posudku č. 79/2019 znaleckej organizácie MED-PRO-ORTO s.r.o., ktoré bolo 1060 bodov, odôvodnil tým, že položka č. 104 podvrtnutie krčnej oblasti chrčtice nezodpovedá zraneniu, t.j. 40 bodov a dvakrát je uvedená položka č. 191a, t.j. 120 bodov. Oproti znaleckému posudku č. 21/2019 MUDr. Hrubalu je navýšenie počtu bodov o 285, čo znalec odôvodnil tým, že v posudku chýbajú položky 76 pomliaždenie hrubej steny ťažšieho stupňa ohodnotená na 20 bodov, položka 87 pomliaždenie brušnej steny ťažšieho stupňa ohodnotená na 30 bodov, položka 115 hlboká rana hornej končatiny chirurgicky ošetrovaná ohodnotená na 15 bodov, položka 186 zlomenina hlavice stehnovej kosti obojstranne ohodnotená na 100 bodov, položka 223 otras mozgu stredného stupňa ohodnotená na 80 bodov, položka 232b poranenie dôležitého periférneho nervu, poranenie s prerušením vodivých vlákien ohodnotená na 85 bodov a položka 86e poúrazové krvácanie do hrudníka liečené konzervatívne ohodnotená na 45 bodov bola nahradená položkou č. 87. Zo znaleckého posudku ďalej vyplýva, že s vysokou mierou pravdepodobnosti by žalobkyňa, v prípade, ak by bola správne pripútaná bezpečnostným pásom, neutrpela rovnaké alebo podobné ťažké zranenia. Jej telo by bolo zadržané a náraz telom na prednú časť interiéru vozidla by pravdepodobne nebol takej intenzity. Veľmi pravdepodobne, pri správnom pripútaní bezpečnostným pásom, by nevznikli ťažké poranenia, a to obojstranné zlomeniny stehenných kostí, zlomeniny hlavice ľavej ramennej kosti a lakťovej kosti. Znalec ďalej uviedol, že sa stotožňuje s tvrdením znalca MUDr. Hrubalu, že nevie so stopercentnou pravdepodobnosťou uviesť, aké zranenia by žalobkyňa utrpela resp. neutrpela pri správnom pripútaní

bezpečnostným pásom. Z medicínskeho hľadiska s vysokou mierou pravdepodobnosti žalobkyňa nebola pripútaná bezpečnostným pásom. V prípade zapnutia a plnej funkčnosti bezpečnostného pásu vznikajú po autonehode na tele poraneného krvné podliatiny, ktoré kopírujú priebeh bezpečnostného pásu. V tomto prípade poranená nemala na tele krvné podliatiny, ktoré by kopírovali priebeh pásu, t.j. od pravého ramena šikmo smerom dole.

8. Právne vec posúdil podľa ust. § 415, § 420 ods. 1,3, § 427 ods. 1,2, § 428, § 441, § 442 ods. 1, § 443, § 444 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 4 ods. 1, ods. 2, § 12 ods. 1, § 24 ods. 2,3 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len zákon č. 381/2001 Z.z.), § 3 ods. 1, § 5 ods. 1, § 5 ods. 2,4 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, § 1 opatrenia MZ SR č. 3/2015 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za rok 2015 a dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná.

9. Vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovanej súd vzal za preukázané, že vodič motorového vozidla (intervenientka) spôsobila dopravnú nehodu a v čase uvedenej dopravnej nehody nebolo na motorové vozidlo uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

10. Súd konštatoval, že spornou otázkou medzi stranami bolo to, nárok v akej výške patrí žalobkyni titulom bolestného a či tento nárok má byť krátený z dôvodu spoluzavinenia žalobkyne a v akom rozsahu. Spoluzavinenie žalobkyne spočívalo v dvoch okolnostiach, a to nepripútaním sa bezpečnostným pásom a požitím alkoholu.

11. Pri ustálení výšky bodového ohodnotenia súd vychádzal zo znaleckého posudku č. 3/2021 zo dňa 04.10.2021 a jeho doplnenia zo dňa 15.03.2022 vypracovaného MUDr. Martinom Foľvarským, ktorý bol vyhotovený na pokyn súdu za účelom odstránenia rozporov znaleckých posudkov MUDr. Hrubalu a znaleckej organizácie MED - PRO - ORTO. Znalecký posudok MUDr. Foľvarského zo dňa 04.10.2021 je najmladšieho dáta, a teda odráža súčasný reálny zdravotný stav žalobkyne a s odstupom času možno konštatovať, že sa naplno prejavilo hodnotenie bolestného pri liečbe zranení, ktoré boli spôsobené pri dopravnej nehode. So závermi pritom súhlasili obidve strany sporu a rovnako aj intervenientka. Súd pri ustálení bodového ohodnotenia bolestného vychádzal zo znaleckého posudku MUDr. Foľvarského, podľa ktorého bolo bolestné stanovené na 900 bodov, čo pri hodnote bodu 17,16 € predstavuje náhradu za bolesť v sume 15.444 €.

12. Súd však posudzoval aj spoluzavinenie žalobkyne ako poškodenej, keďže v prípade jeho preukázania poškodený znáša škodu pomerne. V takomto prípade sa posudzujú všetky príčiny, ktoré viedli ku vzniku škody a aj pri poškodenom rovnako, ako pri škodcovi je treba prihliadať len na také jeho konanie, ktoré bolo aspoň jednou z príčin vzniku škody. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škode podieľal sám poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu sám, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu po porovnaní všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu, tak aj na strane poškodeného. Žalovaná pri vyporiadaní nárokov žalobkyne pristúpila ku kráteniu plnenia o 50%. Súd sa nestotožnil s rozsahom tohto krátenia a mal za to, že spoluzavinenie žalobkyne je potrebné zohľadniť iba do výšky 30% majúca za to, že žalobkyňa ako poškodenej tým, že nastúpila do vozidla ako spolujazdec spolu s vodičom, ktorý bol pod vplyvom alkoholu, porušila generálnu prevenciu podľa § 415 OZ, keďže každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, čo žalobkyňa zjavne opomenula. Ospravedlnením pre ňu nemôže byť ani skutočnosť, že bola taktiež pod vplyvom alkoholu, a to s poukazom na ust. § 423 OZ, nakoľko do takéhoto stavu sa uviedla vlastnou vinou. Porušenie generálnej prevencie zo strany žalobkyne bolo teda jednou z príčin vzniku škody, pričom ďalšími príčinami bola opitosť vodiča a nezvládnutie riadenia motorového vozidla a z toho dôvodu konanie žalobkyne podľa názoru súdu umožňuje znížiť rozsah náhrady, na ktoré má nárok do výšky 20%. Okrem toho žalobkyňa porušila aj zákonnú povinnosť, a to nepripútala sa ako spolujazdec v motorovom vozidle bezpečnostným pásom, čo podľa názoru súdu umožňuje znížiť rozsah náhrad vyplácaných žalobkyni o ďalších 10%, a preto súd uvedené plnenie krátil spolu o 30%.

13. Žalobkyni teda z titulu náhrady za bolesť vznikol nárok na zaplatenie sumy 15.444 €, avšak pri zväžení jej spoluzavinenia do rozsahu 30% sa uvedené plnenie kráti o sumu 4.633,20 €, a teda rozdiel predstavuje 10.810,80 €, ktorý by mal byť žalovanou vyplatený žalobkyni. Nakoľko však žalovaná

už žalobkyni vyplatila sumu 5.148 €, rozdiel oproti nároku žalobkyne predstavuje sumu 5.662,80 €. Žalobkyňa však v žalobe žiadala zaplatenie 10.553,40 € z dôvodu úhrady časti nároku žalovanou v sume 5.148 € a čiastočného späťvzatia žaloby v tomto rozsahu, predmetom žaloby ostal nárok na zaplatenie sumy 5.405,40 €. Aplikujúc zásadu, že nikomu nemožno priznať viac ako žiada, súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni náhradu za bolesť vo výške 5.405,40 €.

14. S poukazom na ust. § 145 ods. 2 CSP súd konanie v rozsahu sumy 5.148 € zastavil.

15. Súd priznal žalobkyni aj nárok na zaplatenie príslušenstva, a to úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 10.553,40 € od 13.11.2017 (podanie žaloby) do 14.05.2019 (čiastočná úhrada nároku) a zo sumy 5.405,40 € od 15.05.2019 (deň nasledujúci po čiastočnom uspokojení nároku žalobkyne) do zaplatenia, vychádzajúc z toho, že jej nároky boli žalovanou oneskorene uspokojené.

16. O trovách konania rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1,2, § 257, § 396 ods. 1,3 CSP a priznal žalobkyni, ktorá bola v konaní celkom úspešná náhradu trov konania v rozsahu 100% vychádzajúc zo zásady úspechu. Súd nezhliadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

17. Proti tomuto rozsudku vo výroku I. a III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie intervenientka z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, h/ CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Podaním doručeným súdu 02.06.2022 vzala intervenientka svoje odvolanie proti rozsudku späť z dôvodu hospodárnosti konania, keďže odvolanie podala aj samotná žalovaná.

18. Proti tomuto rozsudku, podľa obsahu odvolania čo do vo výroku I. a III., podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, h/ CSP a podľa obsahu odvolania aj z dôvodu podľa § 365 ods. 2 CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, vo veci sám rozhodol, a to tak, že žalobu žalobkyne zamietne v celom rozsahu a rozhodol o trovách konania.

19.1 Žalovaná poukázala na to, že žalobkyňa si uplatnila nárok titulom bolestného vo výške 10.553,40 € za 615 bodov podľa lekárskeho posudku MUDr. Harhovského spolu s príslušenstvom. Po úhrade časti žalovanej sumy vo výške 5.148 €, ktorá predstavovala 50% krátenie uplatneného nároku z dôvodu spoluzavinenia žalobkyne svojej škody na zdraví, zobrala žalobkyňa žalobu v časti späť a predmetom konania tak ostal iba nárok na doplatenie istiny vo výške 5.405,40 € a príslušenstva. Žalobkyňa ani po doplnení dokazovania ďalšími znaleckými posudkami nerozšírila žalobu. Dokonca právny zástupca žalobkyne na poslednom pojednávaní dňa 16.03.2022 výslovne uviedol, že žalobu nerozširuje a trvá na pôvodne uplatnenom nároku. Napriek tomu súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 16.03.2022 pripustil zmenu žalobného návrhu tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 5.405,40 € s príslušenstvom, čo žiadnym spôsobom neodôvodnil. Až z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že súd prvej inštancie vychádzal z doplneného dokazovania, a to znaleckého posudku č. 3/2021 MUDr. Martina Foľvarkého zo dňa 04.10.2021, ktorý priznal žalobkyni titulom bolestného celkový počet 900 bodov, t.j. viac ako žalobkyňou predložený lekársky posudok MUDr. Harhovského, resp. znalecký posudok MUDr. Hrubalu, CSc. Uvedený postup súdu prvej inštancie je podľa žalovanej celkom svojvoľný, nakoľko samotná žalobkyňa nepodala súdu žiaden dispozičný návrh, z ktorého by bolo možné usudzovať, že si nároky uplatňuje na základe iných skutočností, resp. žalobný návrh rozširuje. Podľa ustálenej súdnej praxe zmena žaloby môže spočívať v zmene buď kvalitatívnej, keď žalobca, či už s poukazom na rovnaký skutkový stav, prípadne skutkový stav zmenený a doplnený, požaduje niečo iné, než pôvodne, alebo k zmene kvantitatívnej, keď žalobca žiada kvantitatívne viac ako žiadal v pôvodnej žalobe. Na zmenu žaloby je však nevyhnutný dispozičný procesný úkon žalobcu, ku ktorému sa má žalovaná právo vyjadriť. O zmene žaloby nemôže svojvoľne rozhodnúť súd prvej inštancie tak, ako sa to stalo v predmetnom spore. Navyše žalovaná vo svojich písomných vyjadreniach aj ústnych prednesoch deklarovala, že ak žalobkyňa zmení žalobu, žalovaná vznesie námietku premlčania s poukazom na ustálenú judikatúru, ako aj odbornú literatúru, ktorú žalovaná následne citovala. Z uvedenej súdnej praxe vyplýva, že v prípade škody na zdraví plynie výlučne subjektívna premlčacia doba, a to od ustálenia zdravotného stavu, nie od vydania znaleckého, prípadne kontrolného znaleckého posudku. Žalovaná poukázala aj na nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 384/2015 zo dňa 16.09.2015: „pri posúdení začiatku plynutia premlčacej doby je rozhodujúci deň ustálenia zdravotného stavu poškodeného. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby poškodeného nie je teda viazaný na okamih, kedy sa

poškodený zo znaleckého posudku alebo lekárskej správy dozvie bodové ohodnotenie svojej ujmy." Rovnako v tomto smere rozhodol aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp.zn. 5Co/27/2021 zo dňa 16.03.2022, ktorý uviedol: „uplatnením nároku na súde nedochádza k zastaveniu plynutia premlčacej doby i z hľadiska budúceho rozšírenia žaloby. Ak je uplatnená iba časť pohľadávky, premlčacia doba sa zastavuje len vo vzťahu k tejto časti a pokiaľ je následne žaloba rozšírená, nemá takéto rozšírenie spätné účinky (porovnaj rozsudok bývalého NS ČSR sp.zn. 3CZ 4/74 zo dňa 26.02.1974 uverejnený v Zborníku stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí IV.)" Ak teda súd prvej inštancie svojvoľne rozhodol o zmene žaloby, mal sa riadne vysporiadať aj so vznesenou námietkou premlčania, resp. takýmto arbitrárnym postupom, ktorý nemá oporu v zákone ani v ustálenej judikatúre odňať žalovanej právo, aby takúto námietku riadne vznesla, ako to z dôvodu právnej istoty v konaní aj žalovaná urobila. 19.2 Súd prvej inštancie pochybil aj tým, že svojvoľne sám z vlastnej iniciatívy bez akéhokoľvek návrhu účastníkov konania dopĺňoval dokazovanie a to tak, že požiadal znalca MUDr. Foľvarského MPH o doplnenie znaleckého posudku. Urobil tak napriek tomu, že ani jedna zo strán nenamietala správnosť, resp. nejasnosť znaleckého posudku alebo tam uvedeného bodového ohodnotenia bolestného. Žalovaná zdôraznila, že v danom prípade sa nejedná o spor s ochranou slabšej strany, v ktorom by mal súd aj bez návrhu obstarávať alebo zabezpečovať dôkazy.

19.3 Poukázala tiež na to, že súd absolútne neodôvodnil, na základe čoho považoval nárok na úroky z omeškania za dôvodný, a najmä prečo ho priznal práve odo dňa podania žaloby, čo zakladá inú vadu konania. Súd teda vyššie popísaným nesprávnym procesným postupom porušil procesné práva žalovanej v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. V dôsledku uvedeného došlo aj k porušeniu princípu kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní (napr. R 60/2008).

19.4 Zároveň súd podľa žalovanej pochybil aj v tom, že správne zistil skutkový stav, ale jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Ustálenie spoluzavinenia žalobkyne iba v rozsahu 30% absolútne nezodpovedá špecifikám danej konkrétnej veci, na ktoré žalovaná opakovane poukazovala. Podľa ustálenej judikatúry konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škodu podieľal samotný poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu sám, závisí vždy od okolností daného konkrétneho prípadu, po porovnaní všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu tak aj na strane poškodeného (rozsudok NS SR sp.zn. 3 Cdo 213/2017 zo dňa 30.09.2019, na ktorý poukazovala samotná žalobkyňa). V danej konkrétnej veci išlo bez pochyby o špecifický prípad, ktorý mal byť tak náležite aj posúdený. V konaní bolo jednoznačne preukázané nielen to, že žalobkyňa nastúpila do motorového vozidla s vodičkou, o ktorej veľmi dobre vedela, že je pod značným vplyvom alkoholu, nakoľko alkohol predtým popíjali spoločne, ale bolo potrebné prihliadnuť aj na správanie žalobkyne, ktorá nebola pasívnou spolujazdkyňou (napríklad z dôvodu, že by sa nemala ako inak dostať domov), ale aktívne intervenientku presviedčala, aby ju odviezla do Rožňavy z osobného motívu - zabezpečiť si pervitín, využívajúc pritom priateľstvo s intervenientkou a jej ovplyvniteľnosť, a to aj napriek tomu, že na daný večer bol zabezpečený šofér Adrián Jánosdeák, ktorý alkohol nepil, aby mohol všetkých zúčastnených bezpečne porozvážať domov. Žalobkyňa si však zjavne bola vedomá toho, že pre dosiahnutie svojho cieľa bude vedieť ovplyvniť výlučne intervenientku. Zároveň bolo v konaní jednoznačne preukázané, že podstatná časť ťažších zranení žalobkyne vznikla práve v dôsledku jej nepripútania sa bezpečnostným pásom. Uvedené konštatoval aj súd prvej inštancie, napriek tomu túto skutočnosť podľa žalovanej dostatočne nezohľadnil v rozhodnutí o miere spoluzavinenia žalobkyne.

19.5 Zároveň žalovaná zastáva názor, že aj rozhodnutie súdu týkajúce sa náhrady trov konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je nepochybné, že súd rozhodol o spoluzavinení žalobkyne na svojej škode na zdraví v rozsahu 30%. Podľa ustálenej judikatúry je strana sporu plne úspešná len za predpokladu, že bola plne úspešná čo do základu nároku. Je teda vylúčené, aby mala žalobkyňa plný úspech čo do základu uplatneného nároku, a teda, aby jej vznikol nárok na plnú náhradu trov konania.

20. Intervenientka sa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej stotožnila s dôvodmi odvolania žalovanej a zároveň poukázala na to, že v konaní zostala po predložení znaleckých posudkov zásadná otázka, či by bola žalobkyňa utrpela rovnako ťažké zranenia, keby v čase nehody bola pripútaná bezpečnostným pásom, intervenientka navrhla vypracovať znalecký posudok za účelom zistenia tejto spornej okolnosti. Žalovaná súhlasila s nariadením znaleckého dokazovania a zdôraznila, že bolestné nad 615 bodov ako ani sťaženie spoločenského uplatnenia nie je predmetom tohto konania, a preto navrhla, aby sa znalecký posudok zaoberal výlučne otázkou rozsahu poranení žalobkyne v prípade, ak by bola pripútaná bezpečnostným pásom, t.j. či by aj v prípade, ak by bola pripútaná, utrpela rovnako závažné zranenia. Znalecké dokazovanie sa len okrajovo zaoberalo otázkou, ktorú intervenientka a žalovaná navrhli znalcomi posúdiť a znalecké skúmanie bolo zamerané na bodové ohodnotenie bolestného.

Znalecké dokazovanie v tomto smere strany nenavrhl vykonať, vyslovene s tým nesúhlasili, pričom je potrebné uviesť, že výška bodového ohodnotenia v konaní nebola sporná. Z uvedeného dôvodu nebol daný ani dôvod vykonať znalecké dokazovanie v tomto smere. Intervenientka poukázala na to, že pokiaľ druhá strana sporu skutkové tvrdenie protistrany výslovne nepoprie, súd považuje toto tvrdenie za nesporné. V prípade, že s tvrdením protistrany druhá strana nesúhlasí, musí to výslovne uviesť súdu. Žalobkyňa, žalovaná ako ani intervenientka výšku bodového ohodnotenia v konaní nenamietali. Z uvedeného dôvodu táto okolnosť v konaní nebola sporná. Na pojednávaní dňa 16.03.2022 (t.j. v deň vyhlásenia rozsudku) konajúci sudca oznámil stranám, že telefonicky kontaktoval znalca MUDr. Martina Foľvarského za účelom doplnenia znaleckého posudku v otázke bodového ohodnotenia bolestného a krátkou cestou sudca predložil stranám doplnenie k otázke č. 7 znaleckého posudku, ktoré telefonicky vyžiadal. Súd konal v rozpore so zákonom a jeho konanie nesie prvky arbitrárnosti a svojvoľe. CSP vychádza zo striktného pravidla, že súd vykoná len tie dôkazy, ktoré navrhne sporová strana. Súd dohliada nad priebehom procesu a je nezávislým a nestranným arbitrom. Dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi konania a vykonáva len tie dôkazy, ktoré navrhnu účastníci konania. Zákonná úprava uvedená v § 185 CSP vylučuje aktivitu súdu pri zisťovaní skutkového stavu v sporovom konaní a obmedzuje súd na subjekt, ktorý dôkazy vykonáva a hodnotí. Súd svojim postupom porušil princíp rovnosti účastníkov konania, porušil svoju povinnosť byť a javiť sa nestranným vyplývajúci mu z čl. 141 ods. 1 Ústavy, čím zároveň porušil právo účastníka na nestranný súd v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy a na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Zároveň právny zástupca žalobkyne na pojednávaní 16.03.2022 zmenil svoj žalobný návrh a navrhol, aby súd vychádzal z bodového ohodnotenia MUDr. Foľvarského vo výške 900 bodov, čo pri hodnote bodu 17,16 € činí bolestné celkovo 15.444 €. Žalovaná vzniesla námietku premlčania a uviedla, že nad 615 bodov považuje bodové ohodnotenie za premlčané. Napriek vznesenej námietke premlčania súd priznal žalobkyňi náhradu za bolesť vo výške 15.444 €, ktorú sumu z dôvodu spoluzavinenia žalobkyne krátil v rozsahu 30%. Súd sa však so vznesenou námietkou premlčania vôbec nezaoberal ani nevysporiadal, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dokonca absentuje akákoľvek zmienka o tomto hmotnoprávnom úkone žalovanej a intervenientky. Tento nedostatok odôvodnenia je tak závažný, že spôsobuje zmätočnosť celého konania. Čo sa týka posúdenia spoluzavinenia žalobkyne vo výške 30% intervenientka sa nestotožnila s týmto právnym posúdením, nakoľko bolo preukázané, že jednou z hlavných príčin škody na zdraví žalobkyne bolo jej spoluzavinenie, a to z hľadiska vzniku škody aj z hľadiska jej rozsahu. Žalobkyňa prispela k vzniku škody nielen tým, že nastúpila do vozidla ako spolujazdec spolu s vodičom, ktorý bol pod vplyvom alkoholu, ale najmä tým, že využila zníženú rozhodovaciu schopnosť intervenientky spôsobenú alkoholom a sama prosila intervenientku, aby ju autom odviezla. Intervenientka nemala vôbec v úmysle šoférovať, kľúče od auta odovzdala šoférovi, ktorého sama zabezpečila, pričom žalobkyňa od neho následne vylákala kľúče od auta pod falošnou zámienkou. Uvedené konanie žalobkyne bolo hlavnou príčinou vzniku škody. Zároveň súd nesprávne vyhodnotil význam porušenia povinnosti použiť bezpečnostný pás vo vozidle, pričom porušenie tejto povinnosti malo na rozsah spôsobenej škody zásadný význam. Viaceré zo zranení, ktoré žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela, vrátane tých najzávažnejších, boli spôsobené tým, že žalobkyňa nebola pripútaná bezpečnostným pásom, a ak by bola pripútaná, tieto by jej vôbec nevznikli. Uvedené bolo znaleckým dokazovaním jednoznačne preukázané. Intervenientka preto zastáva názor, že bolo opodstatnené krátenie poistného plnenia v rozsahu 50%. S poukazom na uvedené sa intervenientka pripojila k návrhu žalovanej a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, vo veci sám rozhodol a to tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a rozhodol o trovách konania.

21. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že napadnutý rozsudok je vecne správny a zákonný. Konštatovala, že žalovaná poukazuje na lekársky posudok MUDr. Harhovského, o ktorom však žalobkyňa vedomosť nemá. Žalovaná tvrdí, že žalobkyňa ani po doplnení dokazovania ďalšími znaleckými posudkami nerozšírila žalobu a súd pripustil zmenu žalobného návrhu, ktorý postup napadla. V rozpore s uvedeným samotná intervenientka uviedla, že právny zástupca žalobkyne zmenil svoj žalobný návrh a navrhol, aby súd vychádzal z bodového ohodnotenia MUDr. Foľvarského, ktorý bolestné hodnotil 900 bodmi. Z uvedeného je zrejmá procesná aktivita žalobkyne v tom smere a zákonnosť postupu súdu, pokiaľ o takomto návrhu žalobkyne, ktorý riadne odôvodnil a rozhodol, pokiaľ žalovaná namietala, že súd rozhodol o zmene žaloby a mal sa vysporiadať so vznesenou námietkou premlčania, ku ktorej sa žalovaná nemala možnosť vyjadriť, žalobkyňa uviedla, že pokiaľ sa jej súd v odôvodnení rozsudku s premlčaním nezaoberal, nič nebráni odvolaciemu súdu, aby sa s uvedenou námietkou premlčania vysporiadal a rozsudok v tomto smere doplnil. Žalobkyňa je presvedčená, že jej nárok na zaplatenie bolestného v žiadnej časti premlčaný nie je. Pri totožnosti nároku a výšky, na ktorej trvala,

tak predmetom konania a nároku zostala tá istá suma, ktorú žalobkyňa ani vzhľadom na znalecký posudok MUDr. Foľvarkého nenavýšila. Je potrebné poukázať na aktivitu žalovanej pri uplatnení nároku žalobkyne, ktorá nijakým spôsobom nereagovala na výzvy žalobkyne a mohla sa tak snažiť zaviniť premlčanie jej nároku. Žalobkyňa už v podanej žalobe uviedla, že prostredníctvom právneho zástupcu zaslala žalovanej výzvu na plnenie, no tá jej vo svojom oznámení zo dňa 13.02.2017 len oznámila postúpenie vyporiadania jej nároku na KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group. Žalobkyňa zastáva názor, že žalovaná je v tomto spore pasívne vecne legitimovaná, čo vyplynulo z toho, že v čase dopravnej nehody intervenientka nemala uzatvorené povinné zmluvné poistenie, vzhľadom na čo bolo poistné plnenie, suma vo výške 3.264,55 €, uhradená poškodenej z poistného garančného fondu. Napokon žalovaná aj intervenientka napadli určenie výšky spoluzavinenia žalobkyne, v tomto smere žalobkyňa odkázala na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožnila. Navrhla preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

22. Intervenientka vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne k odvolaniu žalovanej uviedla, že ťažiskovou otázkou je existencia vznesenej námietky premlčania, s ktorou sa súd vôbec nevysporiadal, žalobkyňa svoj nárok odôvodnila ohodnotením rozsahu 615 bodov, pričom na pojednávaní 16.03.2022 sama vychádzala z hodnotenia v rozsahu 900 bodov s uvedením, že žalobu nerozširuje. Táto skutočnosť o tom, že žalobu nerozširuje je výslovne uvedená aj v zápisnici z predmetného pojednávania. O to zmätočnejšie bolo konanie súdu, keď toho istého dňa pripustil na pojednávaní zmenu žaloby. Súd založil zmätočnosť celého konania a následne aj rozhodnutia. Zotrvávala na svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej, pripojila sa k návrhu žalovanej, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a rozhodol sám vo veci tak, že žalobu zamietne.

23. Vyjadrenie intervenientky bolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené 04.08.2022 a žalovanej dňa 05.08.2022. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

24. Podľa ust. § 369 ods. 1 CSP, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

25. Podľa ust. § 369 ods. 3 CSP, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

26. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia a na skutočnosť, že o odvolaní intervenientky nebolo doposiaľ rozhodnuté, odvolací súd odvolacie konanie o odvolaní intervenientky zastavil.

27. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, h/ CSP a § 365 ods. 2 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

28. Rozsudok vo výroku II., ktorým súd konanie v časti zaplatenia sumy 5.148 € s príslušenstvom zastavil, nebol odvolaním strán sporu ani intervenientky napadnutý, nadobudol právoplatnosť, a preto nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

29. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostalo rozhodnutie vo výroku I., ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 5.405,40 € s príslušenstvom a v súvisiacom výroku o trovách konania.

30. Rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce je zmätočné a nepreskúmateľné, nakoľko súd prvej inštancie si neujasnil, ktoré skutočnosti boli v spore medzi stranami sporu sporné a ktoré nie, v tejto súvislosti zmätočne vykonával dokazovanie ohľadne ustálenia bodového ohodnotenia bolestného, v nadväznosti na znalecký posudok MUDr. Foľvarkého, MPH nesprávnym procesným postupom reagoval na jeho výsledok bez dispozičného úkonu žalobkyne, zároveň nepreskúmateľný je jeho záver o dôvodnosti priznaného príslušenstva, čím bol daný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

31. Týmto nesprávnym procesným postupom súd znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, čím je naplnený dôvod pre zrušenie uznesenia v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP.

32. Zároveň rozsudok súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, pokiaľ súd ustálil dôvodnosť priznania spoluzavinenia žalobkyne v rozsahu 30%, čím došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t.j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a k naplneniu dôvodu pre zrušenie rozsudku v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a jeho vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

33. Predmetom konania v tu prejednávanej veci je nárok žalobkyne na zaplatenie bolestného, pričom pri ustálení nároku žalobkyňa vychádzala zo znaleckého posudku MUDr. Dušana Hrubalu, Csc., ktorý bolestné určil počtom 615 bodov, čo pri hodnote bodu 17,16 € predstavuje sumu 10.553,40 €. Po čiastočnej úhrade sumy 5.148 €, vzala žalobkyňa svoju žalobu v tejto časti späť a navrhla konanie v tejto časti zastaviť.

34. Súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 145 ods. 2 CSP o čiastočnom späťvzati žaloby rozhodol v rozhodnutí vo veci samej.

35. Zmätočne však vyznieva postup súdu, ak na pojednávaní dňa 16.03.2022 uznesením vyhláseným na pojednávaní pripustil zmenu žalobného návrhu tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 5.405,40 € s príslušenstvom.

36. Ak teda súd prvej inštancie považoval podanie žalobkyne zo dňa 02.09.2019 (späťvzatie žaloby) za návrh na zmenu žaloby, a o tejto zmene rozhodol na pojednávaní, predmetom sporu zostala suma 5.405,40 € s príslušenstvom, a keďže v tomto rozsahu súd žalobe následne vyhovel, výrok o čiastočnom zastavení konania ohľadne sumy 5.148 € s príslušenstvom sa preto javí ako nadbytočný.

37. V nadväznosti na pripustenú zmenu žaloby následne zmätočne vyznieva odôvodnenie súdu, ak vo svojom rozhodnutí vychádzal zo znaleckého posudku MUDr. Foľvarského, podľa ktorého bolestné bolo ustálené na 900 bodov, čo pri hodnote bodu 17,16 € predstavuje sumu 15.444 €. Zmätočnosť sa týka najmä toho, že právny zástupca žalobkyne výslovne na otázku súdu, či vyjadrenie k znaleckému posudku je potrebné považovať za rozšírenie žaloby uviedol, že žalobkyňa žalobu nerozširuje a naďalej navrhuje, aby súd žalovanú zaviazal zaplatiť sumu 5.405,40 €.

38. Zmena žaloby je podaním vo veci samej (pozri § 123 ods. 2 CSP), je dispozitívnym úkonom žalobcu a je prejavom jeho slobody v dispozícii s konaním a predmetom konania. Žalobca takto môže meniť žalobu, ale len so súhlasom súdu. Ustanovenie § 140 CSP upravuje legálnu definíciu zmeny žaloby. Zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Za zmenu žaloby už nová právna úprava považuje aj podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Ustanovenie § 140 CSP vymedzuje zmenu žaloby negatívne, a teda zmenou žaloby nebude úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Pre úplnosť treba tiež dodať, že právna kvalifikácia uvedená v žalobe nie je pre súd rozhodujúca. Preto nie je zmenou žaloby ani zmena právnej kvalifikácie, lebo právne posúdenie nároku patrí len súdu samému (z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 58/99). Za zmenu žaloby sa tiež nepovažuje zníženie, resp. obmedzenie uplatneného práva napríklad z dôvodu, že žalovaný po podaní žaloby čiastočne plnil svoj dlh, ktorý je predmetom konania - takéto podanie sa považuje za späťvzatie žaloby (pozri § 144 až 146 CSP).

39. Ak teda žalobkyňa zotrvala na svojej žalobe, a nerealizovala dispozitívny úkon smerujúci k zmene žaloby, súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí nemohol rozhodovať o uplatnenom nároku v rozšírenom rozsahu, ale pri rozhodnutí bol viazaný rozsahom práva uplatneného žalobkyňou.

40. Navyše, v rozhodnutí súdu absentujú akékoľvek jeho úvahy ohľadne zmeny uplatneného práva, a preto jeho odôvodnenie je nepreskúmateľné a v rovine dohadov. V rozhodnutí súdu nie je zrejmy myšlienkový postup, ktorý ho viedol k týmto úvahám a procesnému postupu.

41. Zároveň súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil procesné práva žalovanej v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, čím bol daný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

42. Podľa ust. § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

43. Podľa ust. § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

44. Žalobkyňa pri uplatnení svojho nároku vychádzala zo skutkového tvrdenia, náhrady bolestného, pri ustálení výšky ktorého vychádzala zo znaleckého posudku MUDr. Dušana Hrubalu, Csc., ktorý bolestné určil počtom 615 bodov, čo pri hodnote bodu 17,16 € predstavuje sumu 10.553,40 €. Aj keď v podaní zo dňa 27.02.2018 (čl. 69) navrhla vyhotoviť znalecký posudok za účelom posúdenia trvalých následkov, v podaní zo dňa 02.08.2018 (čl. 92) uviedla, že nemá návrhy na ďalšie dokazovanie a nenavrhuje ďalší znalecký posudok na posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia, nakoľko bol vypracovaný v trestnom konaní (znalecký posudok MUDr. Hrubalu- poznámka odvolacieho súdu). Na pojednávaní dňa 17.10.2018 právny zástupca žalobkyne zotrval na tom, že pri ustálení bodového ohodnotenia vychádza žalobkyňa naďalej zo znaleckého posudku MUDr. Hrubalu. Zástupkyňa žalovanej do tohto pojednávania sa nevyjadrovala k ne/správnosti bodového ohodnotenia z dôvodu, že im nebol doručený daný znalecký posudok ani zdravotná dokumentácia žalobkyne, o čo opakovane súd žiadala, aby mohla zaujať k tejto otázke svoje stanovisko, t.j. výška bolestného ako aj bodové ohodnotenie do tohto momentu nebolo zo strany žalovanej výslovne popreté. Podaním doručeným súdu dňa 31.05.2019 (čl. 147) žalovaná oznámila, že posúdila nárok žalobkyne vychádzajúc zo znaleckého posudku MUDr. Hrubalu v spojení s lekárskeým posudkom MUDr. Harhovského (kde boli konkretizované jednotlivé položky bodového ohodnotenia), a z uplatnenej sumy 10.553,40 € (ktorú odobrila) vyplatila žalobkyňi sumu 5.148 €, nakoľko jej nárok krátila o spoluvinu v rozsahu 50%. Na základe uvedeného žalobkyňa vzala žalobu v rozsahu sumy 5.148 € čiastočne späť. Zároveň však predložila súkromný znalecký posudok (na určenie bolestného a sťaženie spoločenského uplatnenia) organizácie MED-PRO-ORTO, s.r.o., avšak na pojednávaní dňa 09.09.2019 jej právny zástupca navrhol, aby súd neprihliadal na dôkaz, ktorý navrhoval v poslednom podaní (súkromný znalecký posudok) a žiadal rozhodnúť na základe doteraz vykonaného dokazovania.

45. Napriek takto zistenému skutkovému stavu, a to, že nárok uplatnený žalobkyňou na základe bodového ohodnotenia MUDr. Hrubalu nebol zo strany žalovanej výslovne popretý a vo vzťahu ku súkromnému znaleckému posudku sama žalobkyňa žiadala neprihliadať na tento dôkaz, súd na pojednávaní dňa 02.12.2020 vyzval zástupkyňu intervenientky, či trvá na svojom nároku na vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania vo vzťahu k dvom už vyhotoveným znaleckým posudkom, na čo mu bola daná kladná odpoveď. Z otázok, ktoré intervenientka navrhla položiť znalcom vyplýva, že žiadala doplniť dokazovanie ohľadne zistenia, či by žalobkyňa utrpela rovnaké alebo podobné zranenia, keby bola pripútaná bezpečnostným pásom, t.j. nenavrhovala vykonať kontrolné znalecké dokazovanie na ustálenie bodového ohodnotenia bolestného (čl. 381). Samotná žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 30.12.2020 (čl. 373) zdôraznila z dôvodu hospodárnosti vykonať znalecké dokazovanie iba v rozsahu, ktorý je predmetom konania a ktorý je medzi stranami sporu sporný, a teda, určenie rozsahu poranení žalobkyne v prípade, ak by bola pripútaná bezpečnostným pásom.

46. Súd uznesením zo dňa 03.02.2021 (čl. 389) nariadil znalecké dokazovanie, pričom predmetom dokazovania bolo vykonať kontrolné znalecké dokazovanie k obojm už predloženým posudkom a o.i. vyjadriť sa k bodovému ohodnoteniu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Znalec v kontrolnom znaleckom posudku opätovne ohodnocoval bolestné, výška ktorého v spore nebola medzi stranami sporu sporná, a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré vôbec nebolo predmetom tohto konania. Takýto procesný postup možno označiť za absolútne svojvoľný, nezodpovedajúci skutkovému stavu a potrebám vyplývajúcim z prejednávaneého sporu. Navyše súd do svojho rozhodnutia prevzal bez výhrad všetky stranami sporu navrhnuté otázky, napriek tomu, že vykonanie znaleckého dokazovania v takomto rozsahu nebolo potrebné. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd je tým subjektom, ktorý zodpovedá za účelné a hospodárne vedenie konania, ktorý v prípade nariadenia znaleckého dokazovania ustáli sporné okruhy, ktoré majú byť vyriešené a sám formuluje otázky, ktoré majú byť znalcom zodpovedané.

Samozrejme, môže vychádzať z otázok predložených stranami sporu, avšak tie nemôže automaticky a nekriticky prevziať do svojho rozhodnutia bez toho, aby posúdil ich účelnosť a vhodnosť. Súd má postupovať tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb (čl. 17 základných princípov CSP), čo ale v danej veci naplnené nebolo.

47. Samotná žalovaná ešte pred vyhotovením znaleckého posudku v podaní zo dňa 25.05.2021 (čl. 412) apelovala na súd, aby nebolo vykonané znalecké dokazovanie na bodové ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré absolútne nie je predmetom sporu, čo zo strany súdu nenašlo odozvu. V nadväznosti na takto doplnené znalecké dokazovanie potom súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo znaleckého posudku MUDr. Foľvarského napriek nespornosti skutkového stavu ohľadne bodového ohodnotenia bolestného a bez existencie dispozičného úkonu žalobkyne ohľadne rozšírenia žaloby o bodové ohodnotenie nad sumu ustálenú znaleckým posudkom MUDr. Hrubalu (nad 615 bodov), a teda zo sporu s predmetom 10.553,40 € si vytvoril spor s predmetom 15.444 €.

48. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto po vrátení veci dôsledne sa vysporiadať s otázkou, v akom rozsahu po čiastočnom späťvzati zostal predmet žaloby, a na základe akých skutkových tvrdení, súd si musí ustáliť, ktoré skutočnosti sú medzi stranami sporné a ktoré skutkové tvrdenia protistrana výslovne nepoprela (nesporné skutkové tvrdenia), pričom je viazaný dispozičnými návrhmi strán sporu a nemôže si vytvárať sám predmet konania, o ktorom koná.

49. Až na základe ustáleného skutkového stavu, vychádzajúc z konkrétneho bodového ohodnotenia bolestného, bude môcť súd pristúpiť k posúdeniu prípadnej spoluviny žalobkyne na spôsobenej škode na zdraví.

50. Nepreskúmateľný je aj záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti žaloby v časti príslušenstva, nakoľko v odôvodnení rozhodnutia chýba akákoľvek argumentácia týkajúca sa vzniku omeškania (dátum začiatku omeškania) ako aj výšky úrokov z omeškania a jeho právneho odôvodnenia.

51. Rozhodnutie súdu musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkové pochody musia byť v odôvodnení dostatočne vysvetlené nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta na dohady a domnienky. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydávaniu obsahovo nezodôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu, ako aj v právnom posúdení veci.

52. K uplatnenému nároku na úroky z omeškania odvolací súd uvádza nasledovné:

53. Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní (§ 517 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka).

54. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

55. Ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal (§ 563 Občianskeho zákonníka).

56. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že splatnosť pohľadávky môže byť dohodnutá v zmluve, určená v právnom predpise alebo rozhodnutím súdu. Ak však čas plnenia nebol určený žiadnym z týchto spôsobov, má právo určiť čas plnenia veriteľ. Vo všeobecnosti teda platí, že splatnosť dlhu nadväzuje na veriteľovo požiadanie, aby dlžník plnil. Iná splatnosť dlhu musí byť medzi stranami dohodnutá, určená právnym predpisom alebo súdnym rozhodnutím. Vyššie citované zákonné

ustanovenie ukladá dlžníkovi povinnosť plniť v deň nasledujúci potom, ako ho o plnenie veriteľ požiadal. Ak veriteľ vo výzve určí čas plnenia, pohľadávka sa stane splatnou uplynutím tejto lehoty. Za výzvu sa považuje aj návrh na začatie súdneho konania podaný veriteľom. V takomto prípade dlh sa stane splatným v deň po doručení návrhu dlžníkovi. Ak dlžník nesplní svoj dlh nasledujúci deň po dni, kedy bol na plnenie vyzvaný, resp. do konca lehoty poskytnutej veriteľom vo výzve na plnenie, bude v omeškaní s plnením a veriteľovi vzniká právo na zaplatenie úrokov z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 OZ, ak nie je dlžník podľa zákona povinný platiť poplatok z omeškania.

57. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na zaplatenie bolestného nie je ustanovený čas splnenia, treba podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že ten, kto má bolestné uhradiť, je povinný tak urobiť prvý deň potom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie, resp. do konca lehoty, ktorá mu bola vo výzve na plnenie určená. Forma výzvy predpísaná pritom nie je, ale v záujme právnej istoty bude vhodné zachovať písomnú formu. Ak nedošlo požiadanie dlžníkovi už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu. Dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanej.

58. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaná je v omeškaní s povinnosťou zaplatiť peňažné plnenie vtedy, keď túto povinnosť nesplní v deň nasledujúci potom, kedy ju žalobkyňa požiadala o plnenie, resp. ju nesplní v posledný deň lehoty určenej vo výzve na plnenie. Od tohto dňa je možné od neho požadovať úroky z omeškania.

59. V prejednávanom spore síce žalobkyňa v konaní preukázala existenciu výzvy (čl. 8), nepreukázala však jej doručenie na plnenie žalovanej. Skutočnosť, že v spore nebolo spochybňované či popreté doručovanie tejto výzvy žalovanou, je vo vzťahu k posúdeniu začiatku plynutia omeškania bez právneho významu. Povinnosť (dôkazné bremeno) preukázať existenciu a doručenie výzvy zaťažovala žalobkyňa a táto túto povinnosť v spore neuniesla.

60. Preto za prvú výzvu na plnenie možno považovať až doručenie žaloby žalovanej dňa 04.12.2017. Žalovaná teda mala plniť nasledujúci deň, t.j. 05.12.2017 a keďže tak neurobila, dostala sa dňom nasledujúcim, t. j. 06.12.2017 do omeškania.

61. Súd prvej inštancie, za predpokladu dôvodnosti uplatneného príslušenstva, preto bude vychádzať z takto ustáleného začiatku omeškania, pričom v odôvodnení rozhodnutia uvedie aj rozdielnosť súm, z ktorých príslušenstvo priznáva, od akého dátumu následne, pričom výšku úrokov z omeškania odôvodní s poukazom na príslušné ustanovenia právnych predpisov.

62. Čo sa týka otázky spoluzavinenia žalobkyne, súd prvej inštancie ustálil spoluvinu žalobkyne v rozsahu 30%.

63. Odvolací súd sa stotožňuje s odvolacou námietkou žalovanej, že úvaha o tom, nakoľko sa na škodu podieľal samotný poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu sám, závisí vždy od okolností daného konkrétneho prípadu, po porovnaní všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu tak aj na strane poškodeného (rozsudok NS SR sp.zn. 3 Cdo 213/2017 zo dňa 30.09.2019).

64. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie pri ustálení spoluviny žalobkyne nezohľadnil všetky okolnosti a špecifiká, ktoré viedli k samotnej dopravnej nehode, a z toho dôvodu dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že spoluvina žalobkyne je dôvodná v rozsahu 30%, čím bol daný dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP.

65. Pokiaľ súd prvej inštancie pri ustálení rozsahu spoluviny vychádzal z vyššie citovaného z rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo 213/2017, čo v rozhodnutí nie je výslovne uvedené, avšak obsah rozhodnutia tomu zodpovedá, odvolací súd zdôrazňuje, že predmetom dovolacieho konania nebolo posúdenie ne/správneho právneho posúdenia žalobcom vymedzených právnych otázok v dovolaní - posúdenie miery spoluzavinenia (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), nakoľko správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

66. Z uvedeného dôvodu bude povinnosťou súdu prvej inštancie po vrátení veci opätovne posúdiť a ustáliť rozsah spoluzavinenia žalobkyne vychádzajúc aj zo špecifik danej konkrétnej veci tak, ako na ne opakovane poukazovala žalovaná ako aj intervenientka. V danej konkrétnej veci išlo bez pochyby o špecifický prípad, ktorý mal byť tak náležite aj posúdený.

67. Odôvodnená je aj odvolacia námietka žalovanej týkajúca sa nesprávne ustáleného rozsahu náhrady trov konania.

68. Odvolací súd konštatuje, že rozhodovanie súdu prvej inštancie o rozsahu spoluzavinenia žalobkyne je rozhodovaním o právnom základe nároku, z uvedeného dôvodu sa takto ustálený rozsah spoluviny musí odraziť aj v rozsahu pomeru úspechu a neúspechu žalobkyne v spore.

69. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, okrem výroku II. o zastavení konania v rozsahu sumy 5.148 € s príslušenstvom, v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

70. Zároveň odvolací súd zrušil aj uznesenie súdu, ktorým súd pripustil zmenu žalobného návrhu, vyhlásené na pojednávaní dňa 16.03.2022 v zmysle ust. § 389 ods. 2 CSP, nakoľko v dôsledku nesprávneho a zmatečného procesného postupu súdu prvej inštancie došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

71. V ďalšom konaní po vrátení veci bude súd prvej inštancie viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu. Až na základe riadne zisteného skutkového stavu bude možné vo veci opätovne rozhodnúť.

72. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

73. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).